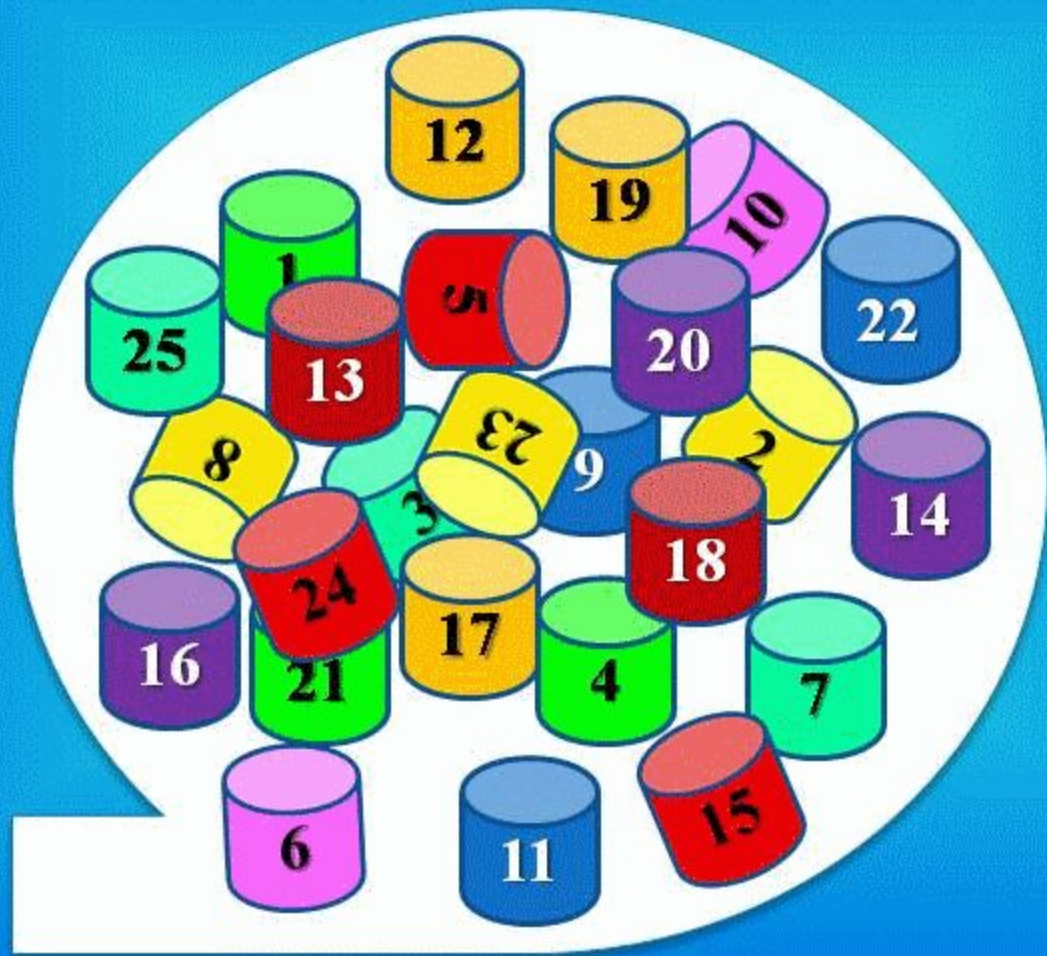

БИНТО

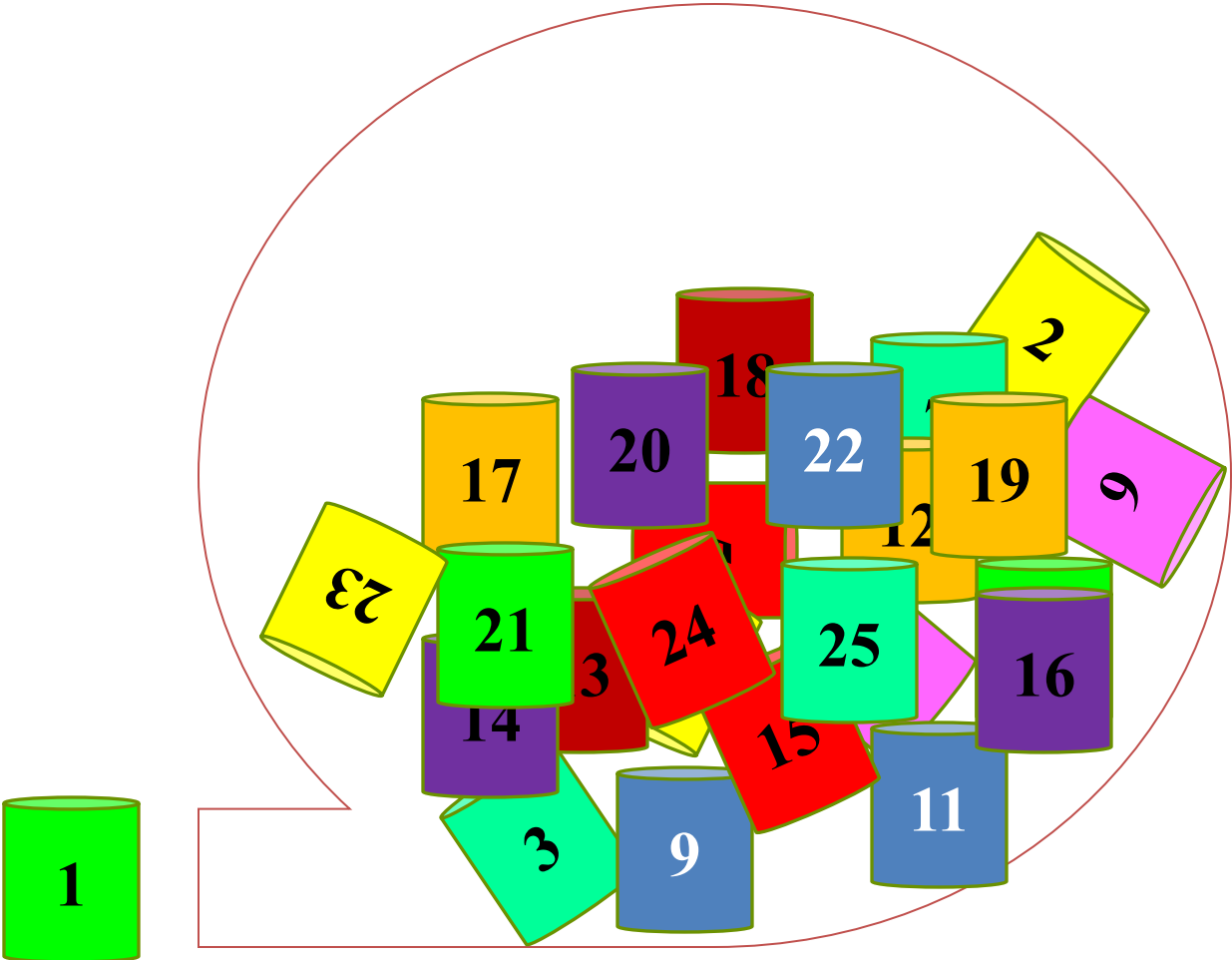
миллионер

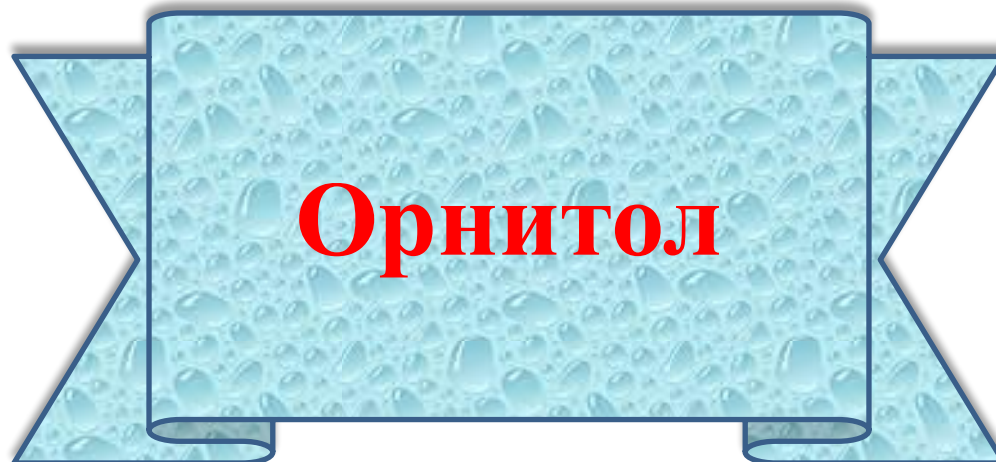
БИНТО

миллионер

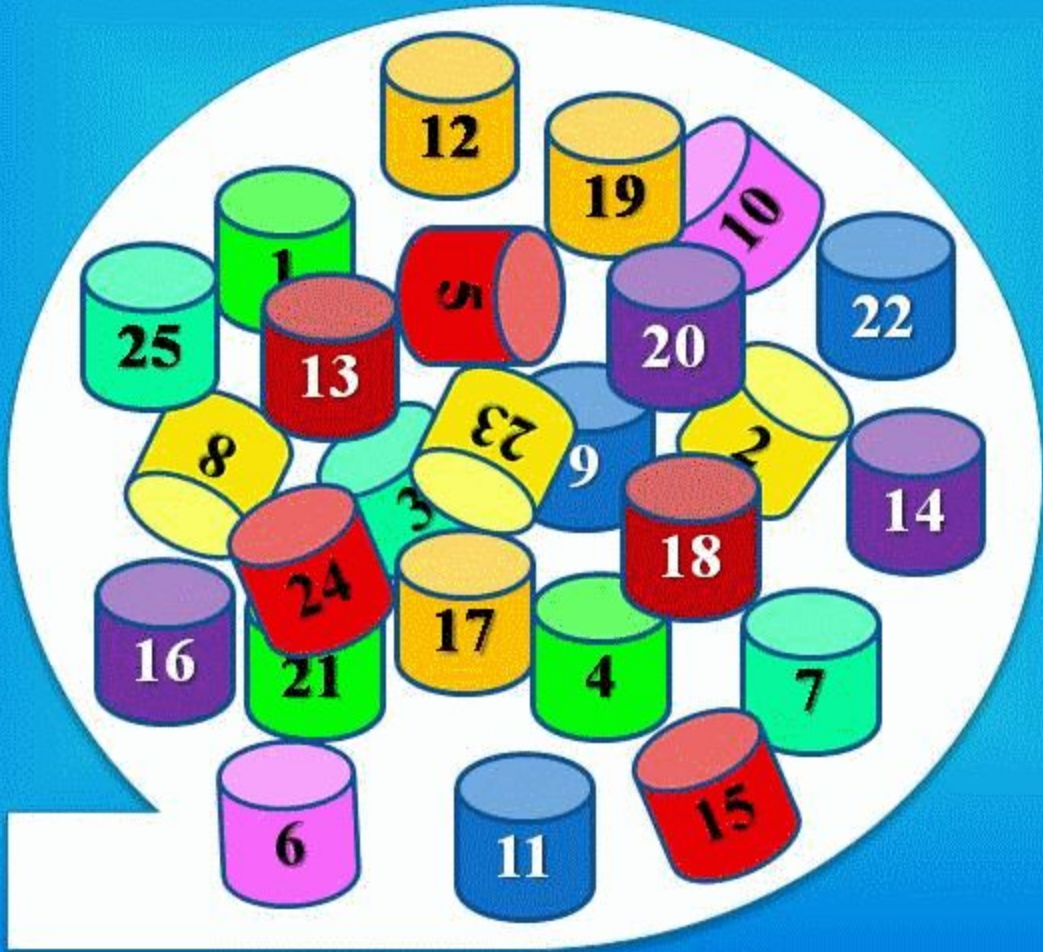

**Құстарды зерттейтін зоология ғылымының
саласы?**

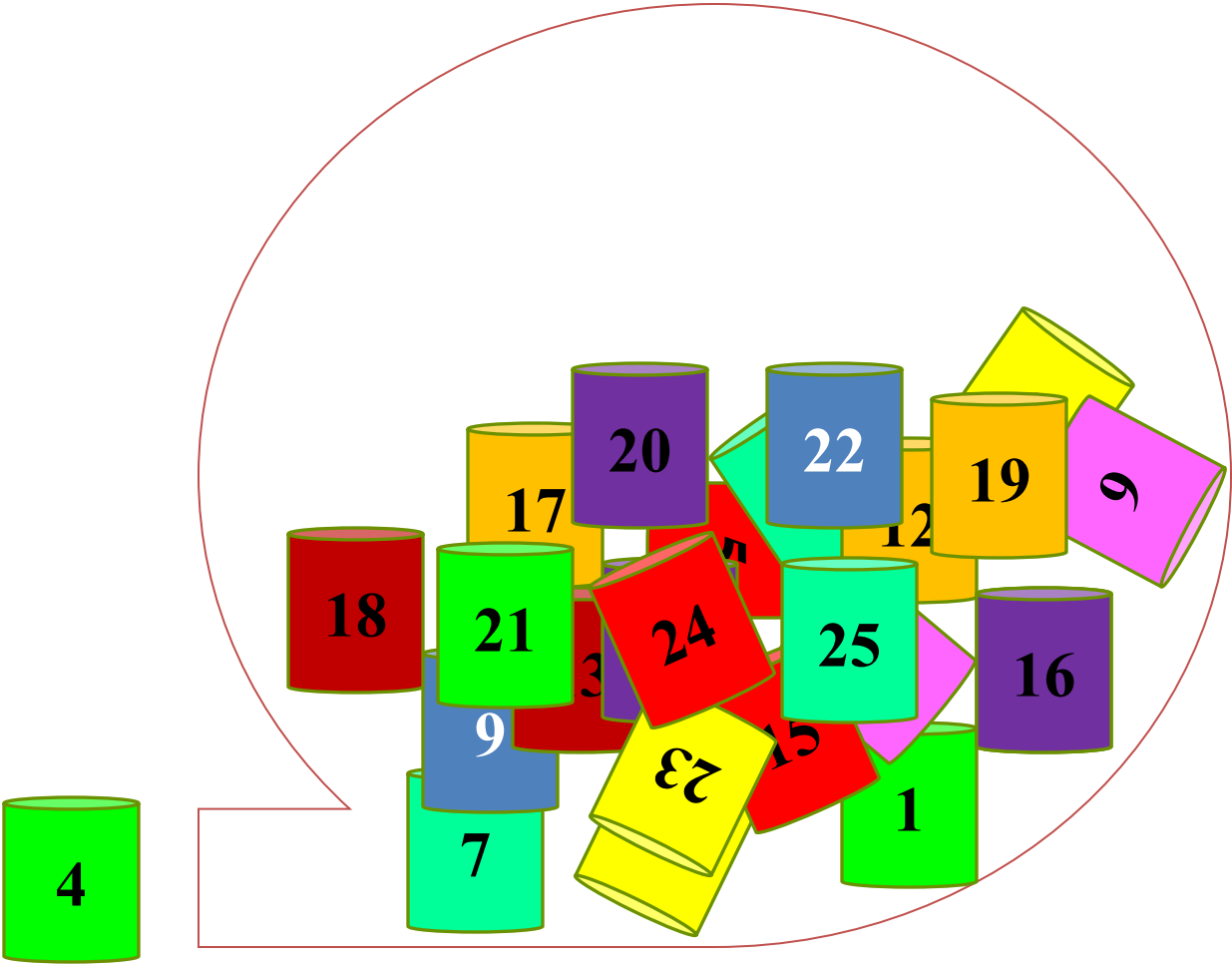
БИНТО

миллионер

БИНТО

миллионер

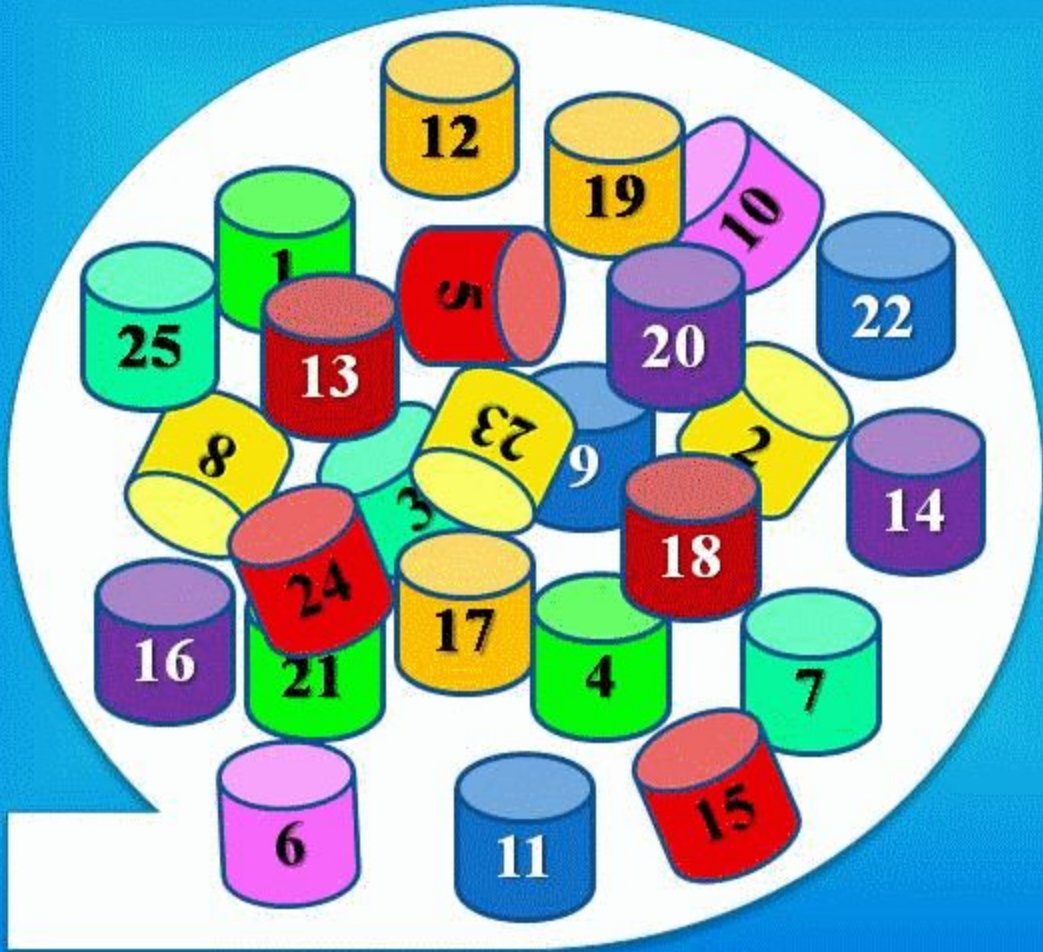

Құстарда өңештің кеңейген бөлігі

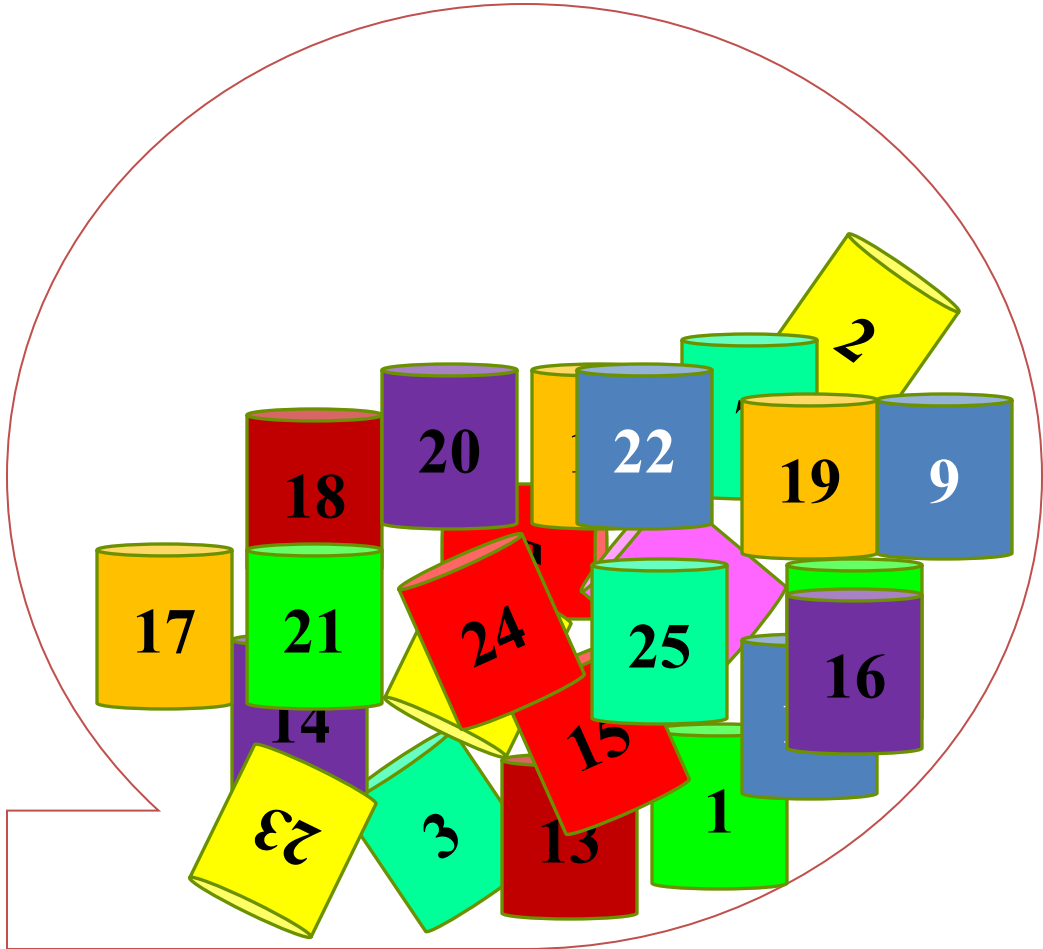
БИНТО

миллионер

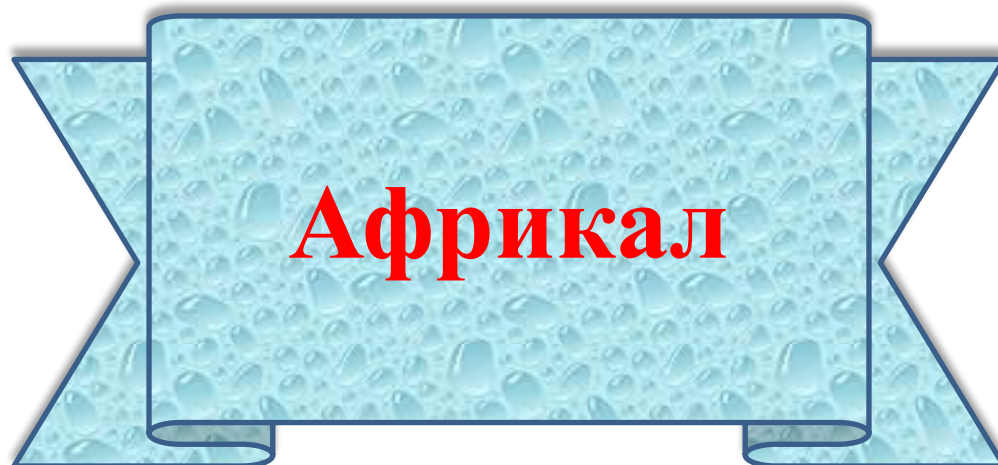
БИНТО

миллионер

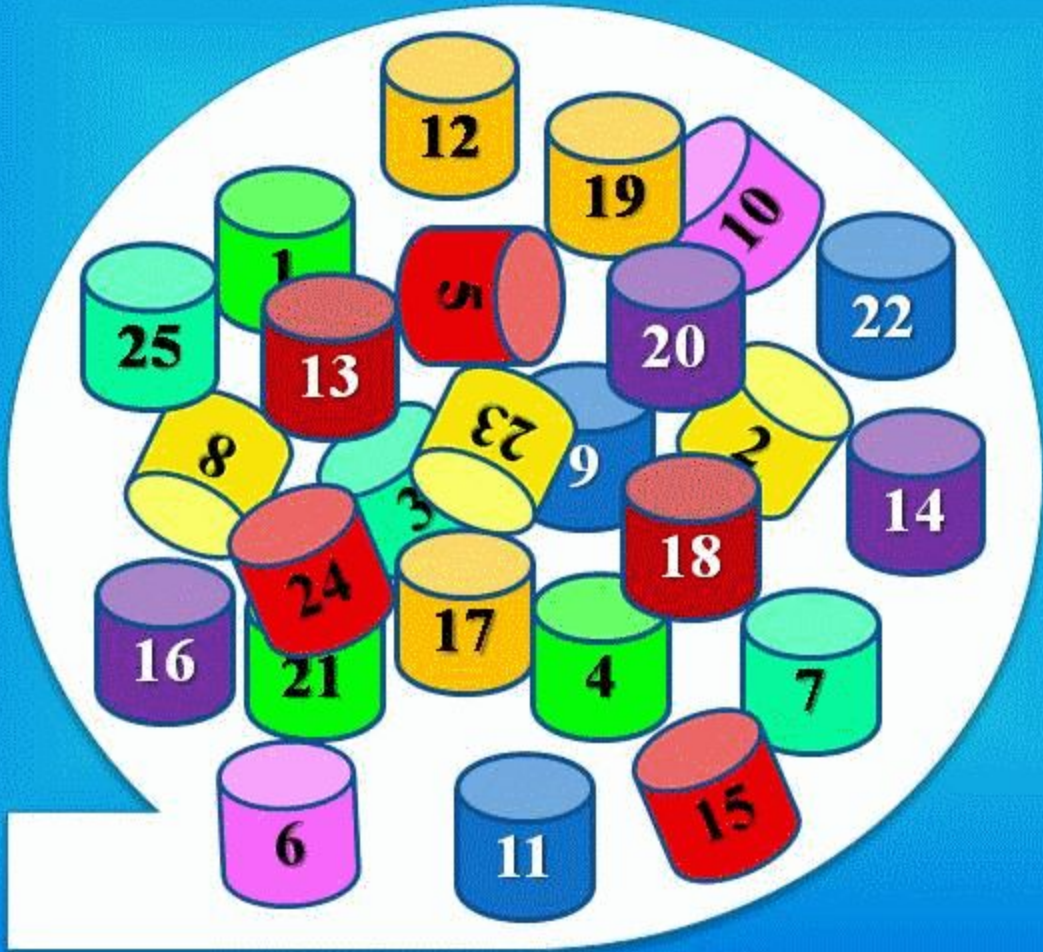

Құрлықтағы ең ірі сүтқоректі жануар?

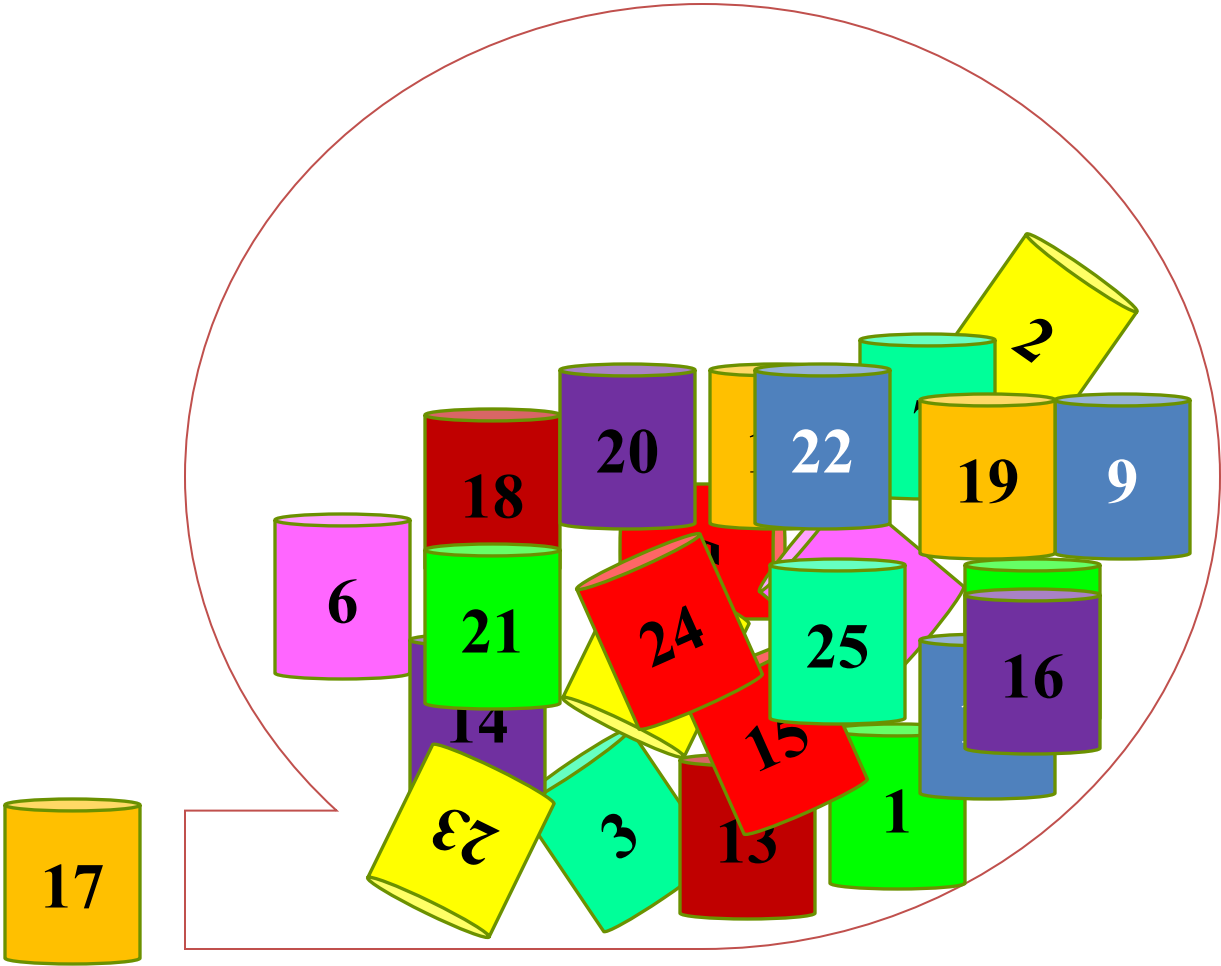
БИНТО

миллионер

БИНТО

миллионер

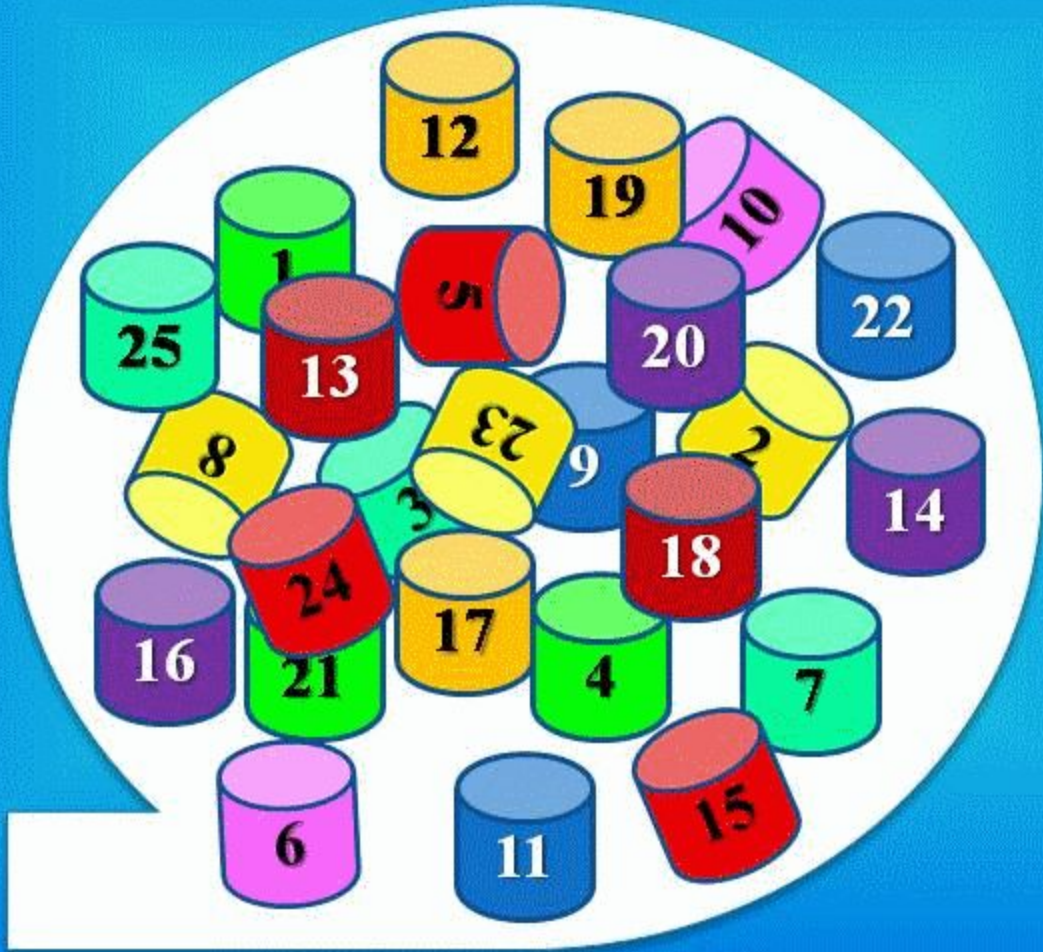

Қалталы сүтқоректілер бұдан неше млн жыл
бұрын пайда болған?

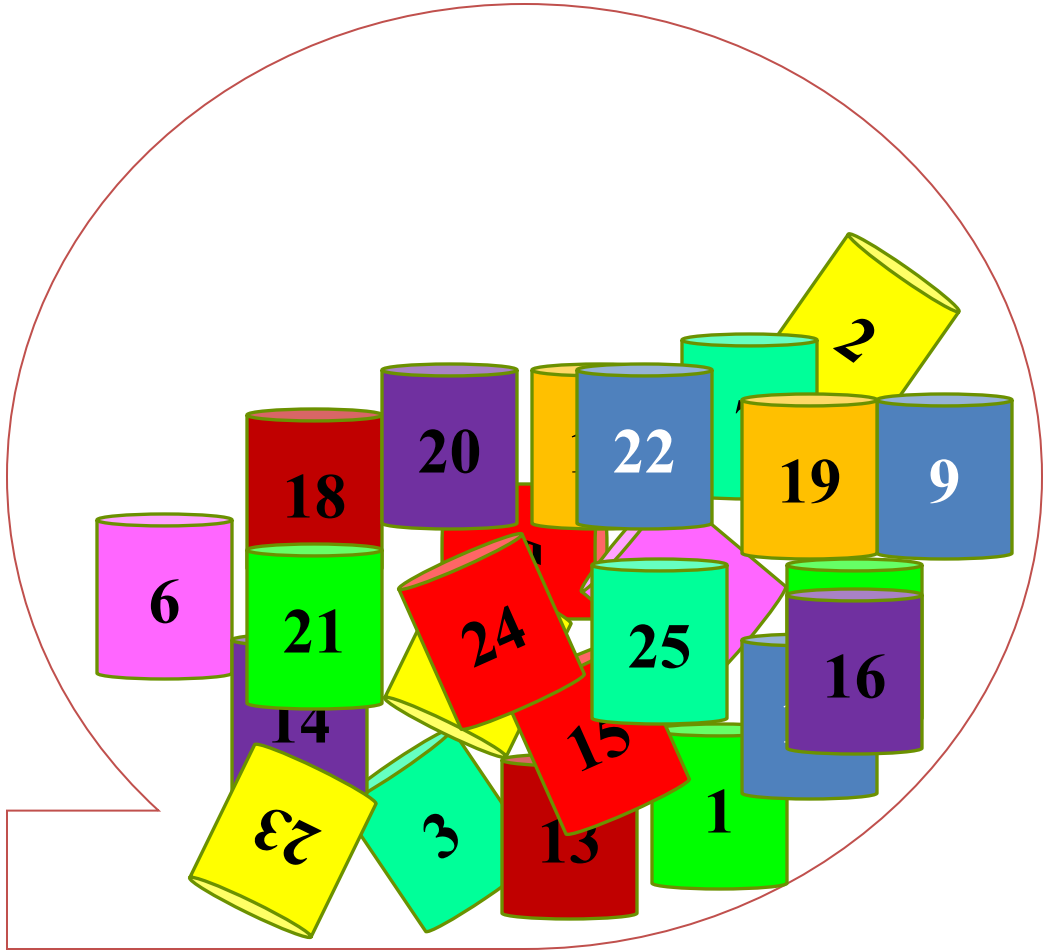
БИНТО

миллионер

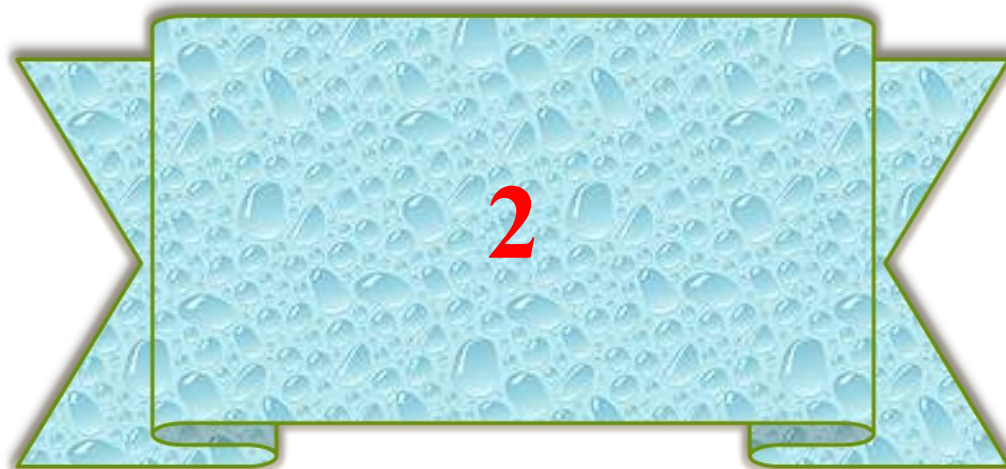
БИНТО

миллионер

Қазіргі тіршілік ететін сүтқоректілер неше класс тармағына жіктеледі?

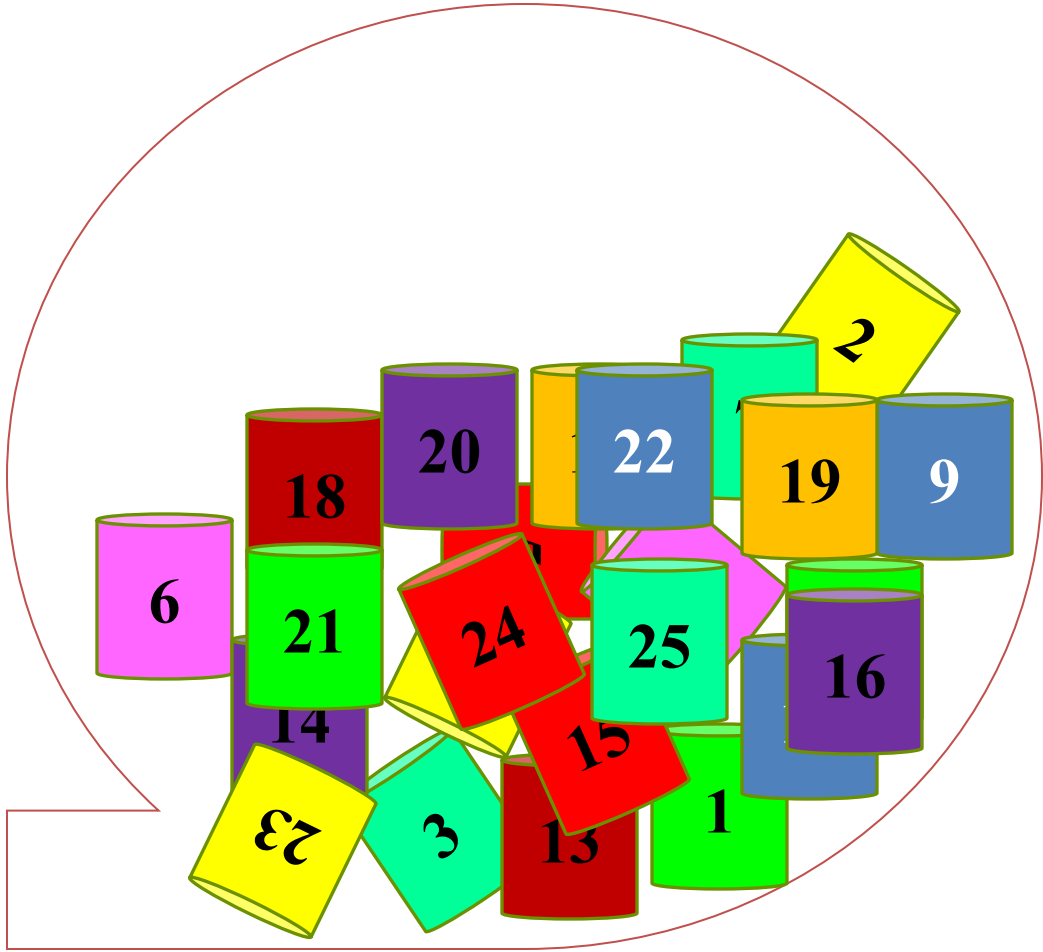
БИНТО

миллионер

БИНТО

миллионер

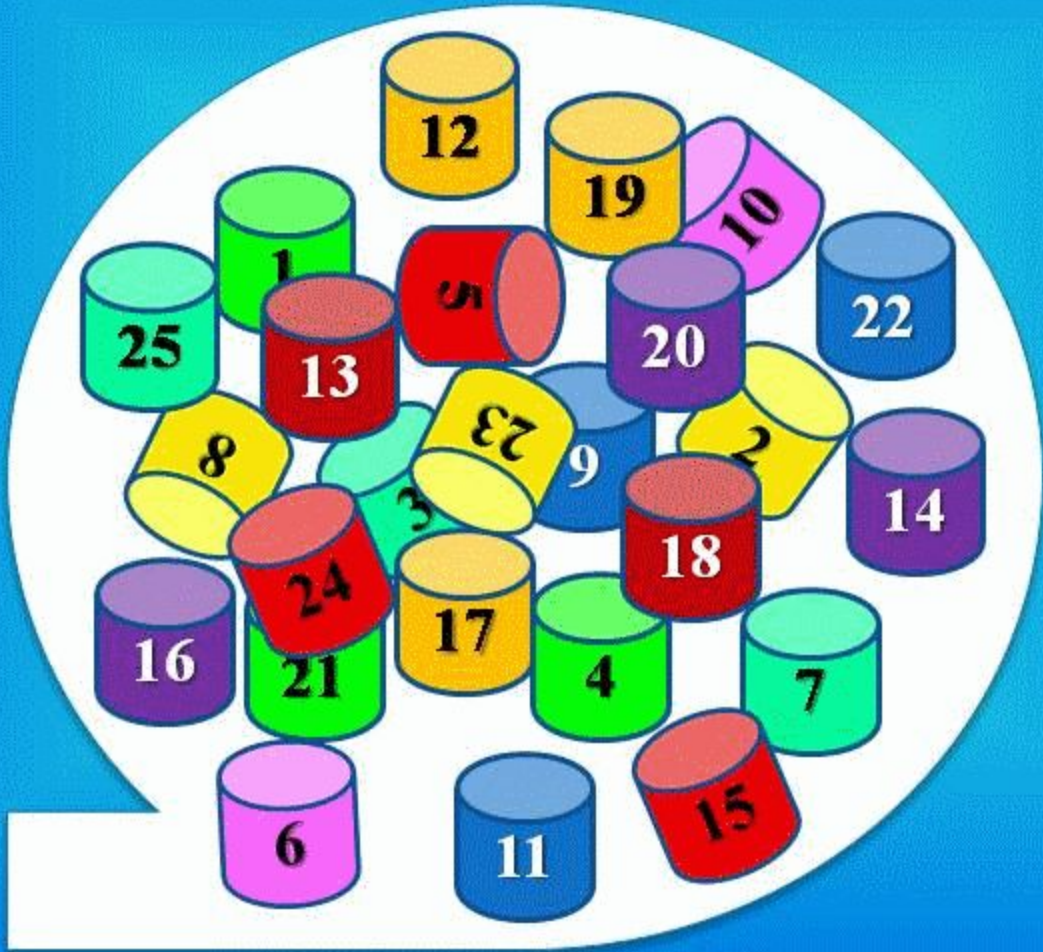
Сүтқоректілердің жер шарында
қанша мың түрі бар?

5 мың

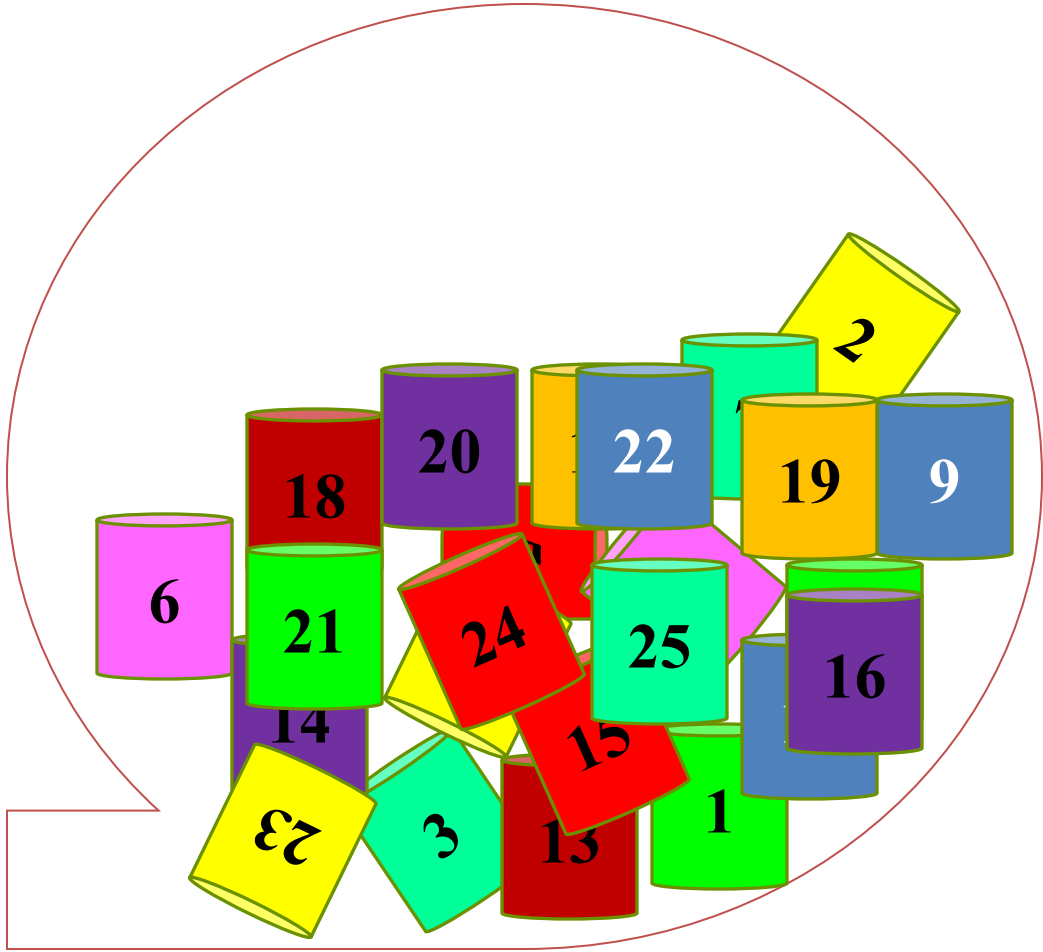
БИНТО

миллионер

БИНТО

миллионер

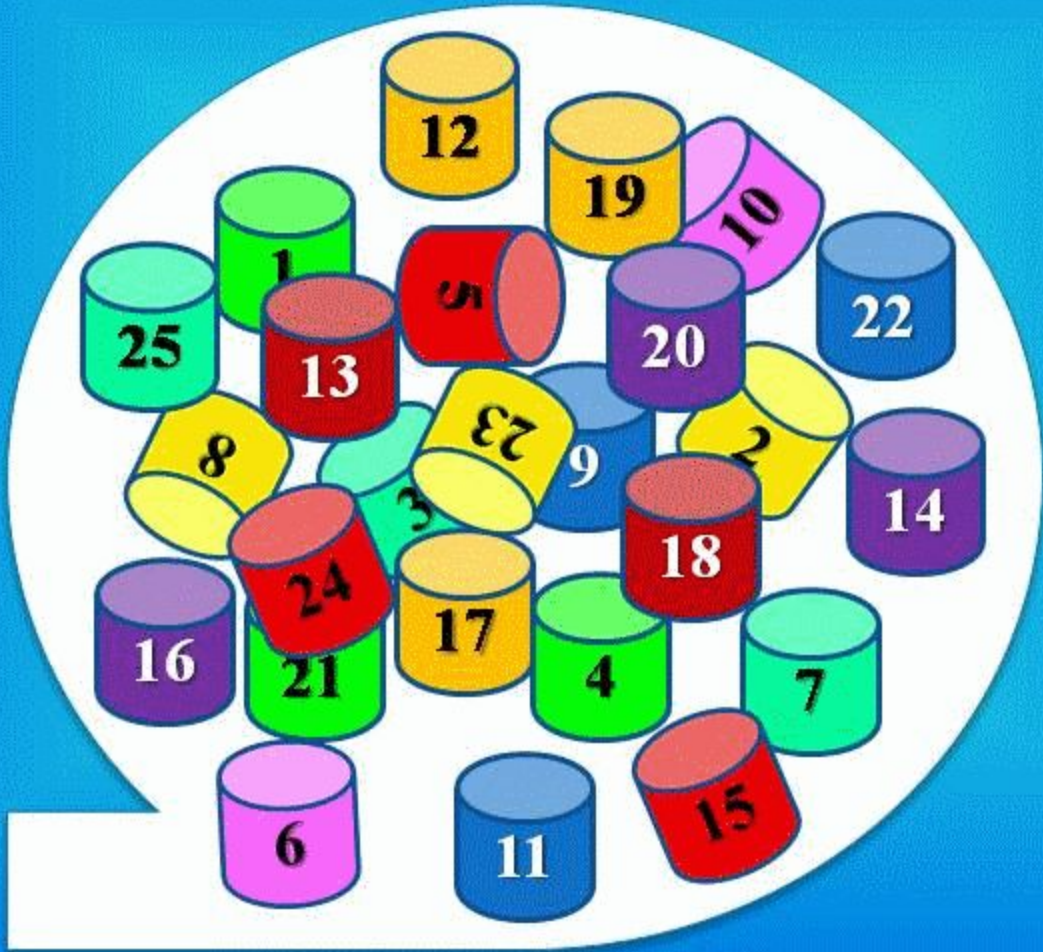

Сүтқоректілердің мойын омыртқа саны нешеу?

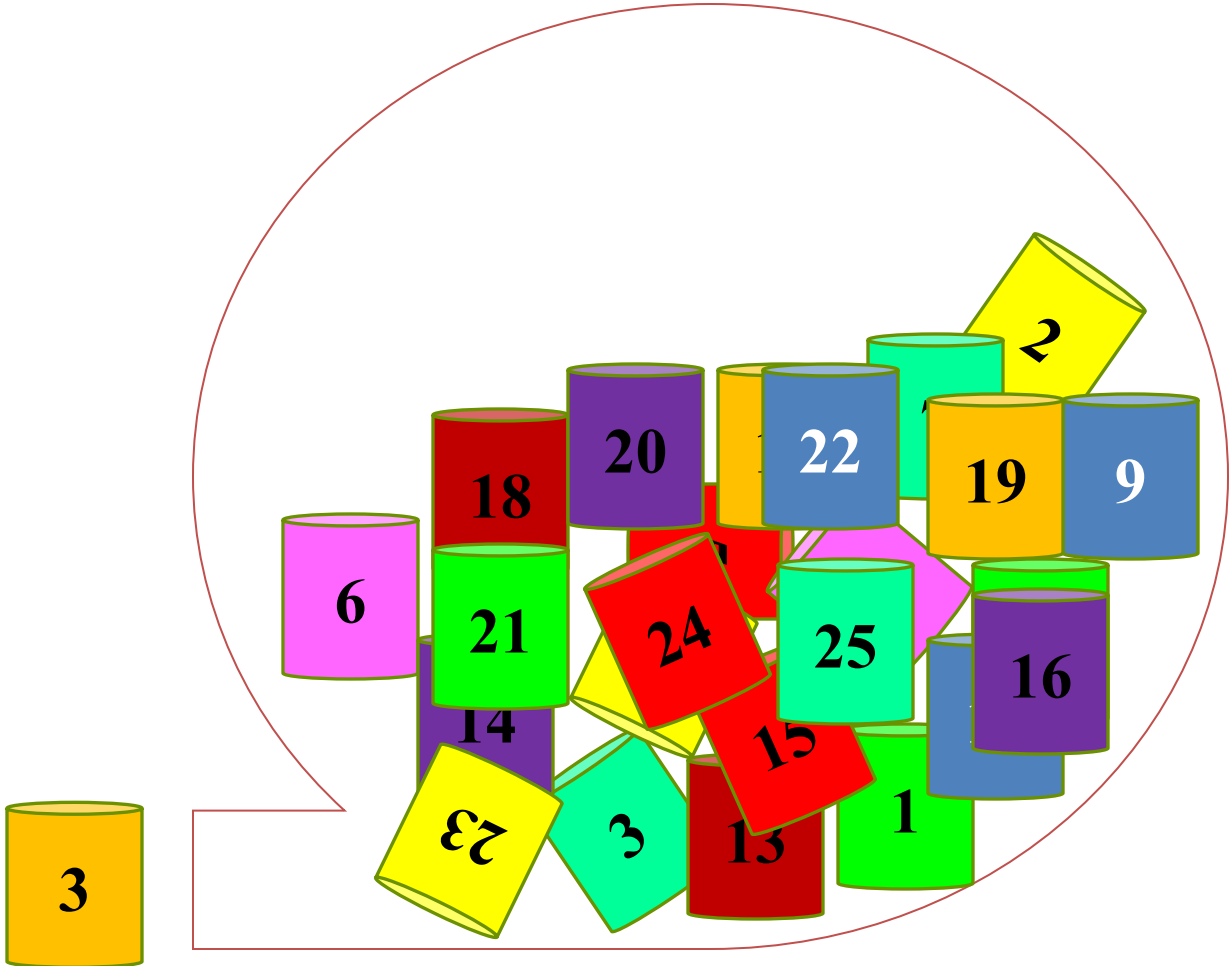
БИНТО

миллионер

БИНТО

миллионер

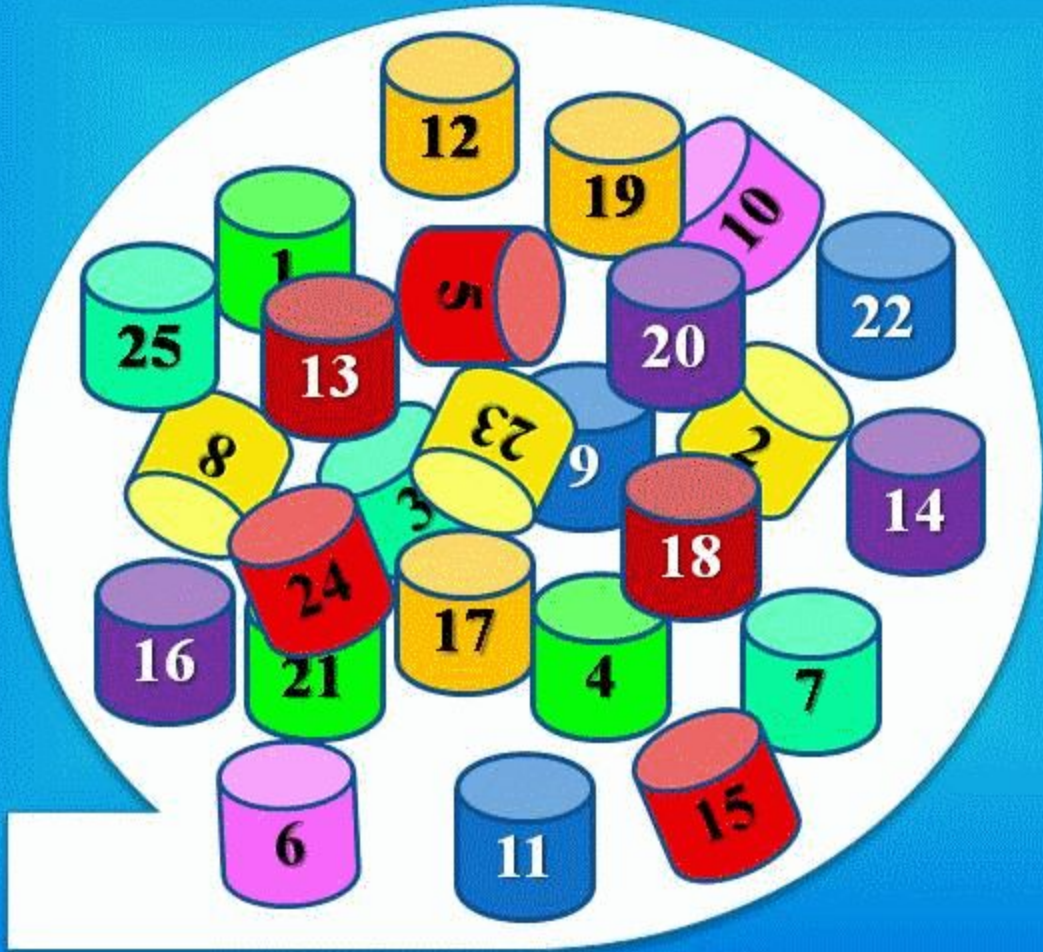

Сүтқоректілерді зерттейтін ғылым
саласы?

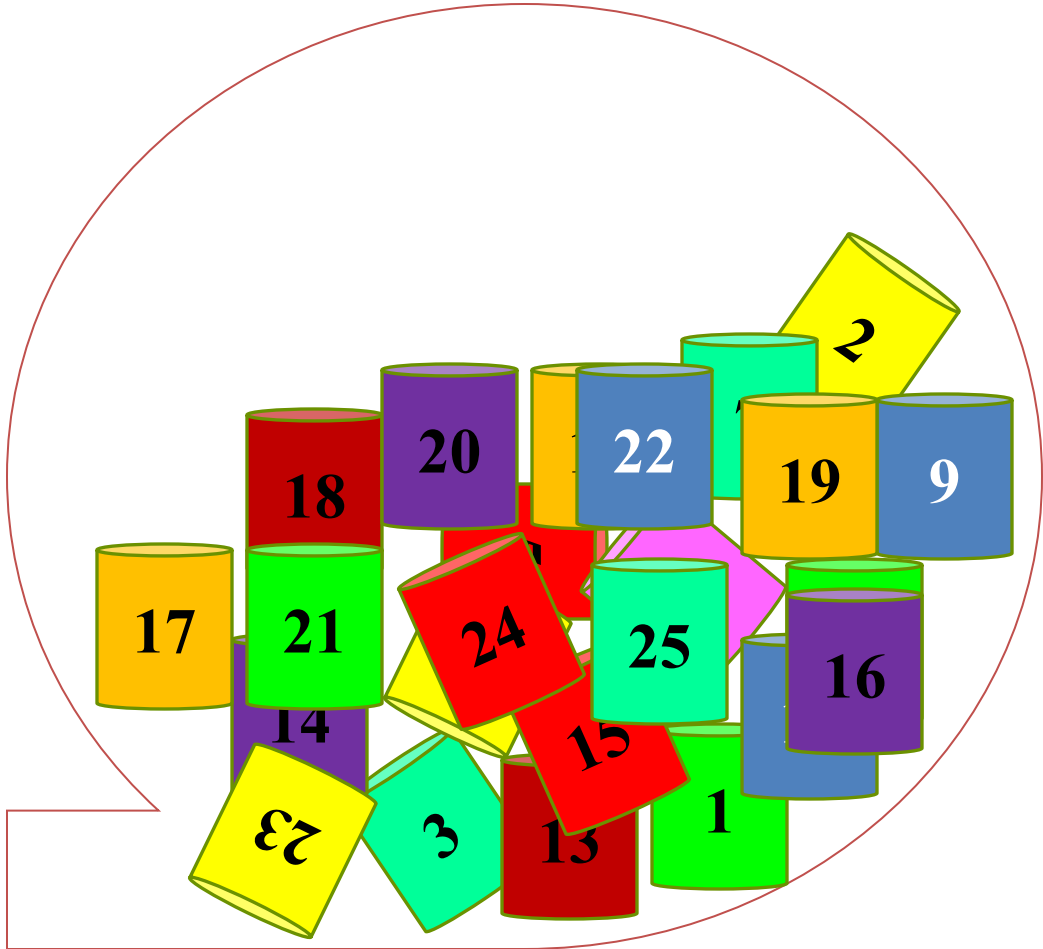
БИНТО

миллионер

БИНТО

миллионер

Сүтқоректілерде кеуде мен құрсақ
қуысын бөліп тұрады?

Биологиялық диктант

I-ТОП

- 1. Асыранды құстарды қолда өсіруді _____ деп атайды.
- 2. Сүтқоректілердің _____ жақсы дамыған.
- 3. Орман құстарына _____ жатады.
- 4. Африкалық түйеқұс _____ деп аталады.

II-ТОП

- 1. Құстардың жүрегі _____ камералы.
- 2. Сәндік үшін өсірілетін _____ құс.
- 3. Сүтқоректілерді зерттейтін ғылым саласын _____ деп атайды.
- 4. Сүтқоректілер _____ жынысты.

III-ТОП

- 1.Ең ұзақ буаз болатын сүтқоректі жануар_____.
- 2.Сүтқоректілердің көпшілігі _____ жүреді.
- 3.Бұдан 250-180 млн жыл бұрын _____ тіршілік еткен.
- 4.Жоғарғы сатыдағы сүтқоректілерді _____ деп те атайды.

АШЫҚ сабақ

Тақырыбы: Қазақстанда
мекендейтін сүтқоректілер.
Қазақстандағы жануарларды
қорғау шаралары.

Мақсаты:

- 1. Қазақстанда мекендейтін сүтқоректілер класының түрлерімен таныстыру, ерекшеліктерін сипаттай білуге үйрету
- 2. Оқушыларды оқу материалдармен таныстыра отырып, өмірмен байланыстыру арқылы оқушылардың танымдық қабілетін белсенділігін арттыру, білім біліктілігін дамыту.
- 3. Қоршаған ортаның жануарлар әлемін қорғауға баулу.

Қазақстанда сүтқоректілердің 8 отрядына жататын 178 түрі таралған. Оның 40 түрі Қазақстанның Қызыл кітабына тіркелген **БУНАҚДЕНЕКОРЕКТІЛЕР ОТРЯДЫ**. Бұған ертеден келе жатқан қарапайым сүтқоректілер жатады. Олардың миы нашар дамыған әрі иірімдер болмайды, дене температурасы тұрақты емес, тістерінің құрылысы біркелкі, көзі нашар көреді, тұмсығы алға қарай шығыңқы иіс сезуі жақсы дамыған.

Кірпілер

Жұпартышқан

Көртышқан

КЕМІРУШІЛЕР ОТЯДЫ. Бұл отрядқа күрек тістері жақсы жетілген сүтқоректі жануарлардың 2 500-ге жуық түрі жатады. Олардың ішінде құрлықта, суда, ағаш басында, жер астында тіршілік ететін түрлері бар.

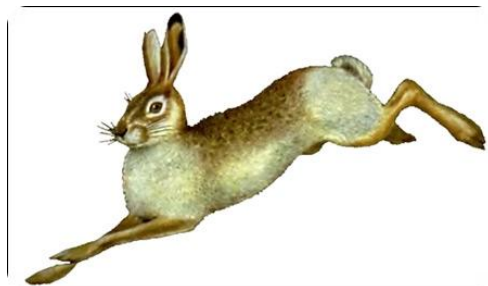

Көк суыр

жалман

ҚОЯНТЕКТЕСТЕР ОТЯДЫ. Қояндардың құм, ор және ақ қоян түрлері кездеседі.

ҚОЛҚАНАТТЫЛАР ОТЯДЫ. Қазақстанда 27 түрі кездеседі. Түнде белсенді тіршілік етеді.

Салпанқұлақты
жарқанат

Ақбауыр
жарқанат

ЖҰПТҰЯҚТЫЛАР ОТЯДЫ. Жұпаяқтылардың үшінші және төртінші саусақтары жақсы жетілген, екінші бесінші саусақтары нашар жетілген.

Күйіс
қайыратындар

Күйіс
қайырмайтындар

Қуысмүйізділер тұқымдасы

- Қарақұйрық

- Ақбөкен

- Таутеке

Арқар

ЖЫРТҚЫШТАР ОТРЯДЫ. Олардың сойдақ және азу тістері жақсы жетілген, сойдақ тістері өте өткір.

Аю
тұқымдастар

Қасқыр
тұқымдастар

Сусар
тұқымдастар

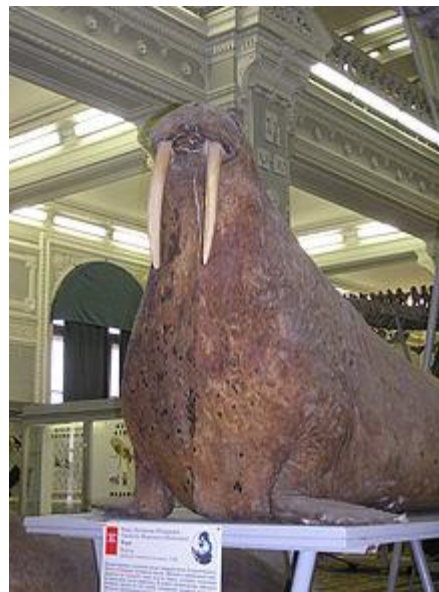
Мысық
тұқымдастар

ТАҚТҰЯҚТЫЛАР ОТРЯДЫ. Тақтұяқтылар отрядының үшінші саусақтары жақсы дамыған, қалған саусақтары нашар жетілген. Қазір үш тұқымдасының (тапирлер, керіктер, жылқылар) өкілдері кездеседі.

ЕСКЕКАЯҚТЫЛАР ОТРЯДЫ. Дене пішіні ұршық тәрізді 30-дан астам жануарлар түрлері жатады. Аяқтары ескекке айналғандықтан ескекаяқтылар деп аталған.

Қазақстанның табиғат аумағы сүтқоректі жануарларға бай. Елімізде сүтқоректілердің 8 отрядына жататын 178 түрі өмір сүреді. Оның сирек кездесетіндіктен 40 түрі Қазақстанның Қызыл кітабына тіркелген, Қазақстанда 10 мемлекеттік қорық, 12 ұлттық табиғи саябақ, 50-ден астам қорықшалар сирек кездесетін аңдарды қорғауда.

“ЕҢ,ЕҢ,ЕҢ....” қызықты деректер

- 1) Ең үлкен сүтқоректі- көк кит..
- 2) Ең кішкентай сүтқоректі-қызғылт тісті жертесер.
- 3) Ең жүйрік сүтқоректі-қабылан.
- 4) Ең жалқау сүтқоректі-үшсаусақты жалқаңаң.
- 5) Ең биік сүтқоректі- жайлаң (жираф).
- 6) Ең ұзақ буаз болатын сүтқоректі-азиялық піл.
- 7) Ең ақылды сүтқоректі-дельфин.

“Сен білесің бе?” (кімнің төлі

қандай?)

№	Жануардың атауы	Аталығы	Аналығы	Төлі
1	Доңыз	Қабан	Мегежін	Торай
2	Бұғы	Бұғы	Марал	Қодыға
3	Елік	Күлміз	Сөге	Еңлік
4	Арқар	Құлжа		Қозықа
5	Аю	Матай	Кірекей	Қонжық
6	Қасқыр	Арлан, Көкжал, Сырттан	Шулан, Құртқа	Бөлтірік
7	Барыс	Барыс	Таутан	Алан

Бекіту тапсырмалары

Оқулықпен жұмыс
298-бет тапсырманы
орындау.

А.Бунақденеқоректілер

Б.Жұптұяқтылар

Ә.Кемірушілер

В.Жырқыштар

- Күрек тістері жақсы жетілген.
- Дене температурасы онша тұрақты емес
- Түр құрамы өте көп.
- Сойдақ және азу тістері жақсы жетілген
- Миы нашар дамыған
- Үшінші және төртінші саусақтары жақсы дамыған
- Қарақұйрық , ақбөкен, бегемот
- Кірпі,жұпартышқан, жертесер
- Борсық, күзен, қабылан,ілбіс
- Қалқанқұлақ, жайра, көк суыр
- Тұмсығы алға қарай шығыңқы
- Сойдақ тістері өте өткір
- Тістерінің құрылысы біркелкі
- Кей түрі ін қазып тіршілік етеді
- Қуысмүйізділер деген класы бар

СИНКВЕЙН ӘДІСІ

Сүткоректілер

1. Зат есім (бір сөз)
2. Сын есім (екі сөз)
3. Етістік (үш сөз)
4. Тақырыптың мағынасын ашатын ой (6 сөз)
5. Тақырыптың негізін қалайтын бірінші сөздің синонимі (бір сөз)

Қорытынды: Қадір Мырза Әлидің «Қызыл Кітап» поэмасынан үзінді:

- *Отыра алмас ұл шыдап, қызың шыдап*
- *Жоғалғандар тізімі-ұзын шұбақ*
- *Қызыл Кітап-*
- *Мезгілсіз кеткендердің*
- *Бастарына қойылған қызыл шырақ!*
- *Қызыл Кітап-*
- *Тірі жан тимесін деп*
- *Хайуанатқа берілген қызыл мандат.*
- *Баяғыдай бәрінің халы бірақ-*
- *Мойындарын үзеді әлі бұрап.*
- *Қызыл Кітап-*
- *Бұл өзі қызық кітап:*
- *Тысы жұқа,*
- *Астары қалыңырақ...*

Бағалау

Уйге тапсырма

§59 (оқу). Қорықтарға реферат жазу

Болжау кестесі

Білеміз	Білдік	Білуіміз керек

Назарларыңызға

